

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

XXVII. An tolerabilis sit Templorum Ornatvs?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

multa in templis miracula ab precantibus impetrata prodit. Ideo monet ibidem & in Regula: *In Oratorio nemo aliud agat, nisi ad quod factum est; unde & nomen accepit.*

3. Apostolus, ducta similitudine à veris templis, sæpius dicit corpora nostra esse templum Sp. Sancti. 2. Cor. 6. *Possitis Templum Dei vivi.* Et Aug. l. 2. ad Simplicianum q. 4. ait Dauidem ante Arcam orasse; quod ibi sacrator locus esset, & commendatior præsentia Domini.

4. Promisit Deus Salomonæ, 3. Reg. 9. ergo magis Christiano cuique templo, se ibi auditurum precaturus. Huc adiuuat, quod templum sint accommodatiora ad ardentius orandum; ob præsentiam Eucharistiæ, Reliquiarum, crucis, imaginum, &c.

IV. SANCTIS sanctè Memoria & Martyria construuntur. Ita, teste Cyrillo *Catech.* 16. ecclesia est posita Apostolis, ubi Sp. Sanctum acceperat, Talium plenæ historia. Aug. l. 8. *Ciuit. c. 26. Hoc dolet, ethnicis, quod Memoria Martyrum nostrorum templis eorum d. lubrisque succurrunt.*

2. RATIO fauet. Quia ait S. Hier. *epist.* 17. *Venerabantur quondam Iudæi Sancta Sanctorum, quia ibi erat Arca. Nonne ibi venerabilius videtur Sepulcrum Domini aut, Reliquiæ Sanctorum? Nam hæ videntur haud paulo Sanctiores, quam Arcalignea. 1. Cor. 6. Membra enim nostra templum sunt Sp. Sancti. 2. Cor. 13. An experimentum queritis eius, qui loquitur in me, Christus?*

Templa tamen à Basilicis quidam distinguunt cum Aug. l. 22. *Ciuit. c. 10. Nos Martyribus non Tempia, sicut Dijs; sed Memo-*

rias, sicut hominibus mortuis, quorum apud Deum viuunt spiritus, fabricamus.

Illis templa, vti & Sacrificia, soli Deo fiunt. Equidem malim distinctionem petere ab intentione Ecclesiæ docentis de templis ædificandis, quam ab Vocabuli vsurpatione.

Hæc enim varia est, illa vna constans ac certa, Deo principaliter omnes Ædes sacras poni, secundo Sanctis.

QVÆSTIO XXVII.

An tolerabilis sit templorum ORNATUS?

HÆRESIARCH. PETRVS BRVVS sub annum 1126. eiusq; Sectatores Petrobrufiani: itemque **VVICLEFFISTÆ** omnem templorum ornatum damnant hoc amplius, quò templa ipsa execrantur infestius.

LVTHERANI æquè ac **CALVINIANI** ipsorum innouant impietatem, Ædesque factas denudant. Idque zelose & cum ratione facere videri volunt.

PAPISTA. Sic assolent. I. Sed luculentis S. Scripturæ & Basilicis exemplis contradicunt iisdem Sacrorum hostes. Vide in meo *Antichristo*, parte 1. *question.* 27.

II. S. Patres quoque vix ampla satis encomia queunt reperire, quibus euehant templorum Autores atque ornatores.

Vnde Paulinus natali S. Felicis: *Aurea nunc niueis ornantur Limina velis.*

S. Ambr. l. 1. de Off. c. 21. *Maxime Sacerdoti conuenit ornare Dei templum decore congruo; ut etiam hoc cultu aula Domini resplendeat.*

III. Quamquam iidem S. Patres profanos cultus & ambitiosos, in ecclesias

has irrepentes specie diuinæ gloriæ, iure merito reprehenderint. Quæ vitatio è quatuor minus obseruatis potest provenire: è loco, Tempore, Modo, & Persona; De quibus *Bell. l. 3. de Sanctis. c. 4.*

QVÆSTIO XXVIII.

An BENEDICTARVM rerum usus in Dei Cultu sit Christianus?

HÆRESIARCH. VVADENSES, exorti sub annu 1140. omnes irridere benedictiones ceperunt: teste *Reynero in fragmentis.* Itemque Flagellantes, coorti sub annum 1350. teste *Bern. Luxemb.* Quod omnem religionem ponebant in baptismo sanguinis per flagra elicti: hic eis circo erat Confirmatio, Pœnitentia, &c. & omnia. At asperæ lustralis aquæ guttas dicebant scintillas gehennales. VVICIEPISTAE, teste *Tho. VVald. 3. tit. ult. c. 68.* Benedictiones rerum dicitabant proximæ Necromanticam.

LVTHERVVS *l. de Visione Danielis,* oēs damnat Benedictiones ecclesiasticas. Magdeburgenses *Cent. 2. c. 6.* eas dicunt ritum ethnicum, præcipuè lustralem asperionem.

CALVINVS *Inst. l. 4. c. 10. §. 20.* tria oblatrat contra lustralem. 1. Hanc ab autore Alexandro, à Papiſtis institutam Papa ſc. Sexto à S. Petro; & tamen dici Apostolicam Traditionem. 2. Nec Augustini memoria eam fuisse. 3. Apſam eſſe baptiſmi profanationem. **BRENTIVS** *in Conf. c. ult.* Non debere adumbrari myſteria vlla in luce Euangelij. **Heshuſius** *l. de ſexcentis error. Papiſt. loco 27.* Error eſt, luſtrali deleri venialia, dæmones effugari, ac morbos. 1. Quia 1. Ioan. 2. *Sanguis Chriſti nos emundat ab omni delicto.* 2. Quia manifesta magia eſt præter Dei verbum vti creaturis ad fugandos dæmones. Eſtque contra *Deut. 18. Non ſit maleficus, neque incantator inter vos: Et Non assumes nomen Domini Dei tui inuani.*

PAPISTA. Vana profani, & impij impia commiſcuntur.

1. Cum enim Benedicendi ritus in Scripturis Exemplum habeat, *Mat. 14. Luc. 9.* & Documentum 1. *Tim. 4.* quid humana Deo obſtepit improbitas ac maledicentia?

2. Præterquam quod Benedictioni ſanctimoniam ac vſum ſancta cuſtodiuit Traditio Eccleſiæ Chriſti: teſte, in cæteris S. Cyrillo Catecheſi 5. *Sicut manduſi cibi ſiunt immundi inuocatione diaboli: ita aquam ſimplicem fieri ſanctam inuocatione Dei:*

3. Proinde *l. 4. de Sacram. c. 3 & 5. S. Ambr.* ait, Aquam, niſi Crucis ſigno prius ſacretur, nullû habere vſum in Eccleſia.

4. Et quid è *S. Baſil. li. de Sp. S. c. 27.* dicit eam apoſtolicam eſſe Traditionem?

5. Quò rectius ſancit Conc. Nannanteſe can. 4. vt præſbyter viſitauſ ægrotum, hunc & cubiculum aqua luſtrali perſpergat.

Iam **AD CALVINI** cauillationes.

AD I. Aquæ benedicendæ inſtitutio tribuitur Apoſtoliſ: at Præceptum dedit Alexander I.

AD II. Fingit id Calvinus. Lotionem pedum maluit S. Aug. differri in octauâ Paſchæ; ne loti pedes Catechumeni putarent ſe baptizatos iam eſſe.

AD III. Fingit ille repeti à nobis baptiſmum: ſed calumnia eſt. Recoli tamen eum in aſperſione grati eſt animi.

AD Heshuſium: 1. Sanguis Chriſti emundat nos cunctis à peccatis, ſed applicatus per Sacramenta, efficaciter à venialibus, per Sacramentalia pro merito applicantis. 2. Mentitur idem, non eſſe ſcriptû, vt aqua ſanctificetur ad pellendos dæmones. Contrarium patet in meo *Antichriſto p. 1. q. 28.* 3. Neque peccatur in illud; *Nô assumes Nomen.* &c. quia benedicentes aquam. &c. nec peieramus, nec Sathanam inuocamus. Vide meum *Luthero. c. p. 1. q. 87.*